

The Modern Status of a "Ben-Noah"

Rabbi Dr. Aaron Adler

1. רמב"ם הלכות מלכים פרק ח

הלכה י
משה רבינו לא הנחיל התורה והמצוות אלא לישראל, שנאמר מורשה קהלת יעקב, ולכל הרוצה להתגייר משאר האומות, שנאמר ככם כגו, אבל מי שלא רצה אין כופין אותו לקבל תורה ומצוות, וכן צוה משה רבינו מפי הגבורה לכופ את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח, וכל מי שלא יקבל יהרג, והמקבל אותם הוא הנקרא גר תושב בכל מקום וצריך לקבל עליו בפני שלשה חברים, וכל המקבל עליו למול ועברו עליו שנים עשר חדש ולא מל הרי זה כמן האומות.

הלכה יא
כל המקבל שבע מצוות ונזהר לעשותן הרי זה מחסידי אומות העולם, ויש לו חלק לעולם הבא, והוא שיקבל אותן ויעשה אותן מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו על ידי משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן, אבל אם עשאן מפני הכרע הדעת אין זה גר תושב ואינו מחסידי אומות העולם ולא מחכמיהם.

2. רמב"ם הלכות מלכים פרק י הלכה י

בן נח שרצה לעשות מצוה משאר מצוות התורה כדי לקבל שכר, אין מונעין אותו לעשותה כהלכתה, ואם הביא עולה מקבלין ממנו, נתן צדקה מקבלין ממנו, ויראה לי שנותנין אותה לעניי ישראל, הואיל והוא ניזון מישראל ומצוה עליהם להחיותו, אבל העכ"ם שנתן צדקה מקבלין ממנו ונותנין אותה לעניי עכ"ם.

3. רמב"ם הלכות מלכים פרק ט, הלכה א

על ששה דברים נצטווה אדם הראשון: על ע"ז, ועל ברכת השם, ועל שפיכות דמים, ועל גילוי עריות, ועל הגזל, ועל הדינים, אע"פ שכולן הן קבלה בידינו ממש משה רבינו, והדעת נוטה להן, מכלל דברי תורה יראה שעל אלו נצטווה, הוסיף לנח אבר מן החי שנאמר אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו, נמצאו שבע מצוות, וכן היה הדבר בכל העולם עד אברהם, בא אברהם ונצטווה יתר על אלו במילה, והוא התפלל שחרית, ויצחק הפריש מעשר והוסיף תפלה אחרת לפנות היום, ויעקב הוסיף גיד הנשה והתפלל ערבית, ובמצרים נצטווה עמרם במצות יתירות, עד שבא משה רבינו ונשלמה תורה על ידו.

4. רמב"ם הלכות מלכים פרק יא, הלכה ד

ואם יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו, כפי תורה שבכתב ושבעל פה, וכופף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה, וילחם מלחמות ה', הרי זה בחזקת שהוא משיח, אם עשה והצליח ונצח כל האומות שסביביו ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל הרי זה משיח בודאי. ואם לא הצליח עד כה או נהרג בידוע שאינו זה שהבטיחה עליו תורה והרי הוא ככל מלכי בית דוד השלמים הכשרים שמתו. ולא העמידו הקדוש ברוך הוא אלא לנסות בו רבים שנאמר ומן המשכילים יכשלו לצרוף בהן ולברר וללבן עד עת קץ כי עוד למועד. אף ישוע הנצרי שדמה שיהיה משיח ונהרג בבית דין, כבר נתנבא בו דניאל שנאמר ובני פריצי עמך ינשאו להעמיד חזון ונכשלו. וכי יש מכשול גדול מזה. שכל הנביאים דברו שהמשיח גואל ישראל ומושיעם ומקבץ נדחיהם ומחזק מצותן. וזה גרם לאבד ישראל בחרב ולפזר שאריתם ולהשפילם ולהחליף התורה ולהטעות רוב העולם לעבוד אלוה מבלעדי ה'. אבל מחשבות בורא עולם אין כח באדם להשיגם כי לא דרכינו דרכיו ולא מחשבותינו מחשבותיו. וכל הדברים האלו של ישוע הנצרי ושל זה הישמעאלי שעמד אחרינו אינן אלא לישר דרך למלך המשיח ולתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד. שני' כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד. כיצד. כבר נתמלא העולם כולו מדברי המשיח ומדברי התורה ומדברי המצוות ופשוטו דברים אלו באיים רחוקים ובעמים רבים ערלי לב והם נושאים ונותנים בדברים אלו ובמצוות התורה אלו אומרים מצוות אלו אמת היו וכבר בטלו בזמן הזה ולא היו נוהגות לדורות ואלו אומרים דברים נסתרות יש בהם ואינן כפשוטן וכבר בא משיח וגלה נסתריהם. וכשיעמוד המלך המשיח באמת ויצליח וירום וינשא מיד הם כולן חוזרין ויודעים ששקר נחלו אבותיהם ושנביאיהם ואבותיהם הטעום.

5. רמב"ם הלכות שבת פרק כ, הלכה יד

כשם שאדם מצווה על שביתת בהמתו בשבת כך הוא מצווה על שביתת עבדו ואמתו ואף על פי שהן בני דעת ולדעת עצמן עושים מצוה עליו לשמור ולמנוע מעשיית מלאכה בשבת שנאמר +שמות כ"ג+ למען ינוח שורך וחמורך וינפש בן אמתך והגר. עבד ואמה שאנו מצווין על שביתתן הם עבדים שמלו וטבלו לשם עבדות וקיבלו מצוות שהעבדים חייבין בהן, אבל עבדים שלא מלו ולא טבלו אלא קיבלו עליהן שבע מצוות שנצטוו בני נח בלבד הרי הן כגו תושב ומותרין לעשות

מלאכה בשבת לעצמן בפרהסיא כישראל בחול, ואין מקבלין גר תושב אלא בזמן שהיובל נוהג. הואיל וגר תושב עושה מלאכה לעצמו בשבת וגר צדק הרי הוא כישראל לכל דבר, במי נאמר וינפש בן אמתך והגר, זה גר תושב שהוא לקיטו ושכירו של ישראל כמו בן אמתו, שלא יעשה מלאכה לישראל רבו בשבת אבל לעצמו עושה, ואפילו היה זה הגר עבדו הרי זה עושה לעצמו.

6. ש"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן כה

בענין תפלה לבן נח אם יש לו מצוה ובענין תפלה בעת צרה ח"ו ה' טבת תשכ"ג. מע"כ ידידי הרה"ג מוהר"ר שלום ריווקין שליט"א.

הנה לענין בן נח אם מחוייב בתפלה, פשוט שאינו מחוייב דהא לא נמנו בהמצות דחייבין בני נח בסנהדרין דף נ"ו וכן לא הוזכר ברמב"ם פ"ט ממלכים שחושב מצות דחייבין בני נח. ולענין אם יש לו מצוה כשמתפלל להש"ת נראה שיש לו כמפורש בקרא בישיעה כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים ופרש"י שם ולא לישראל לבדם, ואם הוא לגרים שיתגירו הא הם כישראל ממש וזה היה נקרא לישראל לבדם לכן ברור שקאי גם לבני נכר שלא נתגירו ומקיימים רק מצות שחייבין בני נח, וא"כ הרי הוא כמפורש שאף שפטורין מתפלה מ"מ כשמתפללים להש"ת עושים מצוה, דא"כ איזה שבח הוא במה שיקרא בית תפלה לכל העמים אם אין להנכרים שום מצוה בתפלתם. ומסתבר שהוא בחשיבות דאינו מצווה ועושה ובשכר זה. ולהרמב"ם פ"י ממלכים ה"ט שאסור לבן נח לחדש מצוה ולקיים בדעתו שמצווה על זה והא דכתב בה"י שבן נח שרצה לעשות מצוה משאר מצות התורה כדי לקבל שכר אין מונעין אותו הוא כפי' הרדב"ז שעשאה בידיעה שאינו מצווה ע"ז אבל מ"מ רוצה לעשותה, יהיה גם בתפלה כן דמ"ש משאר מצות.

אבל נראה לע"ד דהוא רק לקבוע חיוב להתפלל אף כשאין לו צורך מיוחד לבקש איזה דבר אבל כשמתפלל רק כשיש לו צורך כגון שיש לו חולה או שאין לו פרנסה הוא כחיוב ממש, ולא קשה ממה שלא החשיב זה למצוה מיוחדת בחיובי בני נח, משום דזהו עיקר האמונה בהש"ת שרק הוא הנותן פרנסה והרופא חולים וכשאינו בוטח על הש"ת ואינו מתפלל אליו הרי הוא כאינו מאמין בו ומאמין בדברים אחרים, ואמונה בהש"ת אף שלא הוזכר זה במנין הז' מצות ודאי הוא מחוייב להאמין, שהרי אף קיום כל הז' מצות אם לא עשאתם מחמת שהש"ת צוה בהן בתורה, מפורש ברמב"ם ספ"ח שם שלא נחשבו כמקיימים ואינם מחסידי אוה"ע עיין שם, וא"כ בהכרח שמחוייב להאמין בהש"ת וגם שנתן התורה, וממילא הרי רק ממנו צריך לבקש פרנסה ורפואה וכל דבר.....

....ובדבר להתפלל איזה תפלה בנוסח אחד ישראל ונכרי יחד כגון, יהי רצון מלפני רבון העולם שיתן לי חיים וברכה, והנכרי אפשר מתכוין לאמונתו והישראל מכוין להש"ת שהוא רבון העולם ולו הוא מתפלל, אם הוא נוסח שעשו זה בעצמם אינו רואה בזה איסור מדינא במה שמתפללין יחד אף שכוונת הנכרי היא לאמונתו. אך אולי יש קצת לחוש להרואין שיאמרו מדמתפלל יחד עם הנכרי שהוא ג"כ מתכוין כמחשבת הנכרי, שבעצם אינו רואה מ"ט יאמרו זה שלא נחשדו ישראל על ע"ז ח"ו. אבל אם נוסח התפלה חברו כומרים שאף שאין בה שום רמז ניכר לאמונתם אין לישראל לאומרה אף בעצמו וכ"ש שלא עם הנכרי משום דממילא היו נוסח זה לאמונתם, אם לא כשיוסיף הישראל אלקי ישראל וכדומה שיהיה ניכר דבריו שהוא להש"ת לבדו. וכיון שאסור מסתבר שהוא תועבה ולא יצא בזה אף ידי תפלה דאורייתא כדאמר רבא בברכות דף כ"ב במצא צואה במקומו הואיל וחטא אף על פי שהתפלל תפלתו תועבה להר"י בתוס' שם דיחזור ויתפלל וכן פסקו הרמב"ם והש"ע ורוב הראשונים.....

...ולהזכיר שם גד באנגלית שהוא הכוונה על הש"ת בגילוי הראש נראה שאין להקפיד כ"כ, דהא הש"ך י"ד סימן קע"ט ס"ק י"א כתב דבלשון חול כמו גט אינו שם כלל ומותר למחקו והוא פשוט אצלו כ"כ עד שאמר בלשון והגע עצמך דהא מותר למחוק שם שנכתב בלשון חול, ומצד זה מתיר אף ללחוש על המכה ולרקוק בהזכרת פסוק בלשון לעז אף שאמר גם השם בלשון חול כרש"י בשם רבו ורק לכתחלה יש לזהר עיין שם, א"כ כ"ש לענין הזכרה בגילוי הראש שיש שסוברין שאף שם ממש הוא רק למדת חסידות, וכן משמע גם לשון המחבר בסימן צ"א סעיף ג' שכתב בלשון יש אומרים שאסור משמע שאינו לכו"ע, שודאי אין להחמיר כשאי אפשר כמו לאלו שבבתי ספר המדינה שלא ילבושו היארמולקעס/הכיפות/ ואין קפידא במה שיזכירו גם שם גד בלשון אנגלית, ומצד זה היו יוצאין ידי תפלה דאורייתא כיון שאין הנוסח מכומרים.

ובבן נח שיש לו שכר כאינו מצווה ועושה כשמתפלל, איך הוא כשמתפלל בהרהור שישראל אינו יוצא כדאיתא במג"א סימן ק"א סק"ב, פשוט שכיון שאינו עושה כדן המצוה גם בן נח לא יקבל שום שכר. ואף שחולה מהרהר התפלה בלבו הוא רק לרווחא דמלתא ואינו יוצא בזה דאם הבריא יצטרך לחזור ולהתפלל לרוב האחרונים עיין במ"ב סימן ס"ב סק"ז ובבאור הלכה שם ולכן אלו שאומרים דיסדרו להתפלל בהרהור אינו כלום והחששות שמא ינהיגו הנכרים לומר גם בהזכרת אמונתם אין מקום לחשוש כיון שבכוונה עשו נוסח כזה מצד שאין רוצים להשליט אמונתם. זהו מה שנתבאר לדינא. ולהתערב במחלוקת בני המדינה אם לומר תפלה זו בבתי ספר של המדינה או לבטל, עצתי היתה שלא להתערב יראי ה' בזה אף שיש סוברים שצריך להתערב ולומר שדעתנו הוא שיאמרו התפלה ויש פנים לכאן ולכאן ואל תעשה עדיף. יידו, משה פיינשטיין.

